

**PRAVILNIK
O UPRAVLJANJU OTPADOM OD ELEKTRIČNIH I
ELEKTRONSKIH PROIZVODA**

I. OPŠTE ODREDBE**Član 1.**

(Obim primjene i pozivanje na direktive)

- (1) Ovim pravilnikom uređuje se način, postupak i pravila za stavljanje u promet električnih i elektronskih proizvoda, uspostava sistema upravljanja otpadom od električnih i elektronskih proizvoda i to preuzimanja, sakupljanja, obrade/reciklaže, izvoza, privremenog skladištenja i drugih aktivnosti upravljanja otpadom od električnih i elektronskih proizvoda i njegovih dijelova (u daljem tekstu: otpadna oprema) i rad tog sistema, a sve sa ciljem postizanja elemenata cirkularne ekonomije.
- (2) Na pitanja u vezi sa sakupljanjem, preradom i zbrinjavanjem otpadne opreme, kao i pitanja u vezi opštih uslova upravljanja otpadom električnom i elektronskom opremom koja nisu posebno uređena ovim pravilnikom, primjenjuju se odredbe Zakona o upravljanju otpadom ("Službene novine Federacije BiH", br. 33/03, 72/09 i 92/17), (u daljem tekstu: Zakon o upravljanju otpadom).
- (3) Ovim pravilnikom djelimično se preuzimaju odredbe DIREKTIVE 2012/19/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 4. srpnja 2012. o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi (OEEO) (Sl.L. L 197/38, 24.07.2012.) – zadnja prečišćena verzija, 04.07.2018.
- (4) Navođenje odredaba direktive iz stava (3) ovog člana vrši se isključivo u svrhu praćenja i informisanja o preuzimanju pravne stečevine EU-a u zakonodavstvo Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 2.

(Područje primjene)

Odredbe ovog pravilnika primjenjuju se na otpadnu opremu svrstanu u razrede električne i elektronske opreme iz Priloga 1. ovog pravilnika.

Član 3.

(Izuzetak od primjene)

- (1) Odredbe ovog pravilnika se ne primjenjuju na otpadne štamparske tonere, svrstane u otpad sa šifrom 08 03 17* i 08 03 18* iz kataloga otpada, u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom ako nastanu kao potrošni materijal korištenjem štampača.
- (2) Odredbe ovog pravilnika se ne primjenjuju na opremu koja ima poseban značaj na državnu bezbjednost i opremu koja je ugrađena u oružje, municiju i vojnu opremu, osim ako se radi o opremi koja se ne koristi isključivo u vojne svrhe.
- (3) Odredbe ovog pravilnika ne primjenjuju se na:
 - a) velike industrijske mašine
 - b) proizvode koji su sastavni dio druge vrste opreme, kao što su mašine i vozila
 - c) proizvode koji su ugrađeni u objekte ili zgrade kao njihov sastavni dio
 - d) sastavne/rezervne dijelove EE uređaja.

Član 4.

(Učesnici sistema)

U sistemu upravljanja otpadom od električnih i elektronskih proizvoda učestvuju:

- a) Federalno ministarstvo okoliša i turizma (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo),
- b) Operateri sistema upravljanja otpadom električnom i elektronskom opremom (u daljem tekstu: operater sistema),

- c) Uvoznici, proizvođači, distributeri, trgovci električne i elektronske opreme u tekstu i kao uvoznik i proizvođač,
- d) Posjednici električnog i elektronskog otpada,
- e) Firme koje se bave transportom i/ili privremenim skladištenjem, obradom, preradom, reciklažom i izvozom otpada,
- f) Komunalna preduzeća,
- g) Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH (u daljem tekstu: Fond),
- h) Informacioni sistem je sistem definisan Uredbom o informacionom sistemu upravljanja otpadom ("Službene novine Federacije BiH", broj 97/18) i koji je dostupan na web stranici www.otpadfbih.ba, (u daljem tekstu: Informacioni sistem),
- i) Nadležni inspeksijski organi za nadzor tržišta i okoliša u tekstu i kao Federalni tržišni inspektorat i Federalni urbanističko - ekološki inspektorat Federalne uprave za inspeksijske poslove.

Član 5.

(Definicije)

- (1) Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:
 - a) Električna i elektronska oprema (u daljnjem tekstu: oprema) su proizvodi čiji pravilan rad zavisi od električne struje ili elektromagnetnih polja, kao i proizvodi koji su namijenjeni proizvodnji, prijenosu i mjerenju protoka i polja ukoliko se razvrstavaju u jedan od razreda iz Priloga 1 ovog pravilnika, a upotrebljavaju se kod napona koji ne prelazi 1000 V za naizmjenični protok i 1500 V za jednosmjerni protok;
 - b) Uredba je Uredba o kriterijima za obračun i način plaćanja naknada za proizvode koji nakon upotrebe postaju ambalažni otpad i električni i elektronski otpad ("Službene novine Federacije BiH", broj 104/22).
 - c) Stavljanje opreme na tržište znači:
 - davanje proizvedene opreme prvi put distributeru radi njene dalje prodaje ili prvi put na korištenje krajnjem korisniku;
 - uvoz opreme u Bosnu i Hercegovinu (u daljem tekstu: BiH) zbog vršenja trgovinske djelatnosti uvoženja opreme sa namjenom davanja uvezene opreme distributeru radi njene dalje prodaje ili davanja uvezene opreme na korištenje krajnjem korisniku;
 - uvoz opreme u BiH radi vršenja djelatnosti koja ne predstavlja trgovinsku djelatnost uvoza opreme, odnosno korištenje uvezene ili proizvedene opreme za vlastite potrebe proizvođača, uvoznika ili distributera se također smatra plasmanom opreme na tržište i to od momenta stavljanja uvezene ili proizvedene opreme u upotrebu;
 - i internet prodaja;
 - d) Opasna materija je svaka materija koja se smatra opasnom u skladu sa posebnim propisima;
 - e) Oprema iz domaćinstva je oprema koja se koristi u domaćinstvima. Oprema koja se koristi u industriji, radionicama i uslužnim djelatnostima je i oprema iz domaćinstva ukoliko je njena upotreba po prirodi i načinu slična upotrebi u domaćinstvu;
 - f) Sprečavanje nastajanja otpadne opreme predstavljaju mjere za smanjenje količine otpadne opreme i

- negativnih uticaja na okoliš koji nastaju zbog otpadne opreme, materijala i materija u toj opremi;
- g) Ponovno korištenje, prerada i odstranjivanje otpadne opreme je svaki postupak ponovnog korištenja, prerade i odstranjivanja otpada, u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom, a koji je primjeren određenom postupku ili se može koristiti za ponovno korištenje, preradu i odstranjivanje otpadne opreme;
 - h) Reciklaža je ponovno korištenje otpadnih materijala u proizvodnji za prvobitnu svrhu ili za druge namjene, osim energetske prerade;
 - i) Energetska prerada podrazumijeva upotrebu zapaljivog otpada za dobijanje energije neposrednim paljenjem drugim otpadom ili bez njega, uz stvaranje toplote;
 - j) Obrada je svaki postupak prerade ili odstranjivanja otpadne opreme u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom, nakon što je otpadna oprema predana u postrojenje za obradu zbog sprječavanja zagađenja;
 - k) Skladište je objekat ili prostor u objektu koji koristi proizvođač ili uvoznik ili u njihovo ime i za njihov račun drugo lice, a uređen je za preuzimanje otpadne opreme i za privremeno skladištenje prije predaje u postrojenje za obradu;
 - l) Reciklažno dvorište je prostor za sakupljanje i privremeno skladištenje frakcija komunalnog otpada, koja su odvojeno sakupljena;
 - m) Komunalno preduzeće je pravno lice kojem je aktom jedinice lokalne samouprave povjereno sakupljanje i prijevoz komunalnog otpada;
 - n) Prateći list je potvrda o kretanju električnog i elektronskog otpada, koju pripremi operater sistema, a koja sadrži minimalno podatke iz Priloga 3 ovog Pravilnika.
- (2) Subjekti koji su uključeni u sistem upravljanja otpadom su:
- a) proizvođač električne i elektronske opreme je pravno lice koje proizvodi električne i elektronske proizvode;
 - b) uvoznik je pravno lice koje uvozi električnu i elektronsku opremu i stavlja je na tržište ili predaje distributeru radi dalje prodaje;
 - c) distributer tj. lice koje zbog stavljanja opreme na tržište u BiH, kao trgovac obezbjeđuje opremu krajnjem korisniku. Pod distributerom se smatra proizvođač i uvoznik, ukoliko proizvedenu ili uvezenu opremu obezbjeđuje neposredno krajnjem korisniku;
 - d) sakupljač električnog i elektronskog otpada je pravno lice koje sakuplja električni i elektronski otpad i ima dozvolu za upravljanje otpadom (u daljem tekstu: sakupljač). Sakupljači mogu biti komunalna preduzeća i ostali subjekti, koji posjeduju dozvolu za upravljanje otpadom;
 - e) krajnji korisnik je svako pravno ili fizičko lice koje koristi proizvod nakon čega isti postaje električni i elektronski otpad;
 - f) operater sistema upravljanja električnim i elektronskim otpadom (u daljem tekstu: operater sistema) je pravno lice, koje se bavi aktivnostima upravljanja električnim i elektronskim otpadom i na čije ime se izdaje dozvola za upravljanje električnim i elektronskim otpadom;
 - g) Fond je pravni subjekt sa javnim ovlaštenjima koji provodi aktivnosti na organiziranju upravljanja elektronskim i električnim otpadom u skladu sa odredbama ovog pravilnika.

II. INFORMISANJA I OSVJEŠTAVANJE KRAJNJIH KORISNIKA O UPRAVLJANJU OTPADNOM OPREMOM

Član 6. (Informisanje)

- (1) Operater sistema obezbjeđuje, o svom trošku, da javnost i krajnji korisnik opreme u domaćinstvu budu informisani o svrsi i ciljevima sakupljanja otpadne opreme, pravilnom postupanju sa njom, mogućnošću njene besplatne predaje i prednostima njene ponovne upotrebe i reciklaže.
- (2) Operater sistema dužan je krajnjeg korisnika opreme u domaćinstvu informisati o načinu prikupljanja i mjestima prikupljanja električnog i elektronskog otpada.
- (3) Obavještenja krajnjim korisnicima, iz stava (2) ovog člana, moraju da sadrže sljedeće podatke:
 - a) da otpadna oprema ne spada u miješani komunalni otpad, nego je potrebno odvojeno sakupljati i predati operateru sistema, proizvođaču, uvozniku, distributeru ili komunalnom preduzeću,
 - b) o mogućim načinima ponovnog korištenja, reciklaži, drugim postupcima prerade, kao i o prednostima ponovne upotrebe i reciklaže od drugih oblika prerade ili odstranjivanja otpadne opreme,
 - c) o mogućim negativnim uticajima na zdravlje ljudi i okoliš zbog opasnih materija koje sadrži otpadna oprema,
 - d) o značaju znaka iz Priloga 2 ovog pravilnika (prekriženi kontejner).
- (4) Operater sistema dužan je posebno obratiti pažnju i usmjeriti svoje aktivnosti na rad sa školama.
- (5) Operater sistema mora obavještavati i informisati sve distributere u distribucijskom lancu, a prvenstveno prodavca koji kao distributer posljednji nabavlja opremu krajnjem korisniku, o načinu preuzimanja otpadne opreme od krajnjih korisnika.
- (6) Proizvođač ili uvoznik je dužan obavijestiti sve subjekte uključene u sistem upravljanja otpadom o načinu preuzimanja otpadne opreme od krajnjih korisnika u priloženoj dokumentaciji koja prati pošiljku opreme.

III. OBAVEZE KRAJNJEG KORISNIKA

Član 7. (Obaveze)

- (1) Krajnji korisnik ne smije predati otpadnu opremu operateru sistema, kao miješani komunalni otpad.
- (2) Krajnji korisnik dužan je otpadnu opremu iz domaćinstva predati operateru sistema, distributeru, komunalnom preduzeću, kao izdvojeno sakupljenu frakciju komunalnog otpada u reciklažnom dvorištu ili u dvorištu sakupljača.
- (3) Krajnji korisnik mora otpadnu opremu prije predaje sakupljaču, ovlaštenom od strane operatera sistema, sakupiti ili čuvati odvojeno, tako da se ne miješa sa drugim otpadom, da se ne deformiše i da ne zagađuje okoliš sa opasnim i sa drugim materijama, tako da njena ponovna upotreba ili prerada nije onemogućena, odnosno da je izvodljiva samo uz nesrazmjerno visoke troškove.
- (4) Ukoliko otpadna oprema sadrži materije i materijale koje treba u skladu sa posebnim propisima ukloniti iz nje prije nego što se rastavi, krajnji korisnik obezbjeđuje da otpadna oprema bude u takvom stanju da se odstranjivanje tih materija ili materijala može sprovesti u skladu sa načinom definisanim od strane operatera sistema.
- (5) Ukoliko je otpadna oprema iz domaćinstva toliko oštećena, da zbog opasnih materija u njoj ugrožava okoliš i zdravlje ljudi, ili je bez značajnih sastavnih dijelova ili je zagađena drugim otpadom, krajnji korisnik mora je predati

komunalnom preduzeću ili u dvorište sakupljača, ovlaštenim od strane operatera sistema, kao izdvojeno sakupljenu frakciju komunalnog otpada.

IV. BESPLATNO PREUZIMANJE OTPADNE OPREME IZ DOMAĆINSTVA OD KRAJNJEG KORISNIKA I DRUGIH SUBJEKATA

Član 8.

(Preuzimanje otpadne opreme)

- (1) Operater sistema i njegovi sakupljači izdaju Prateći list o kretanju električnog i elektronskog otpada na obrascu koji sadrži minimalno podatke iz Priloga 3 ovog pravilnika.
- (2) Prateći list sadrži ujedno i podatak o izvaganju preuzetoj količini električnog i elektronskog otpada pa stoga ujedno ima i funkciju vagarskog lista.
- (3) Operater sistema ili sakupljač, dužni su otpadnu opremu iz domaćinstva besplatno preuzeti na reciklažnom dvorištu od krajnjeg korisnika i drugih subjekata, ukoliko je ti žele predati.
- (4) Distributer je dužan prilikom prodaje opreme iz domaćinstva, od krajnjeg korisnika besplatno preuzeti otpadnu opremu iz domaćinstva, ukoliko je taj želi predati i ukoliko se radi o opremi koja je po svojoj namjeni i prema razvrstavanju potpada u razrede iz Priloga 1. ovog pravilnika, jednaka nabavljenoj opremi, a broj komada otpadne opreme jednak broju komada prodane opreme.
- (5) Distributeri u trgovinama sa minimalno 400 m² prodajne površine za električnu i elektronsku opremu, dužni su osigurati sakupljanje male otpadne električne i elektronske opreme (vanjska dimenzija nije veća od 25 cm), što je za krajnjeg korisnika besplatno i bez obaveze kupovine električne i elektronske opreme jednako vrijedne vrste.
- (6) Distributer može da odbije preuzimanje otpadne opreme iz domaćinstva samo ako nisu ispunjeni uslovi iz stava (4) ovog člana ili ukoliko je otpadna oprema iz domaćinstva rastavljena ili oštećena tako da je nije moguće prevoziti ili prenositi kao novu opremu, odnosno ako ugrožava zdravlje zaposlene osobe kod distributera.
- (7) Operater sistema dužan je obezbijediti mogućnost preuzimanja otpadne opreme u svim kantonima.
- (8) Sakupljači, koji rade sa operaterom sistema, obezbjeđuju redovno i besplatno preuzimanje otpadne opreme iz domaćinstva, koju sakuplja komunalno preduzeće, kao posebno sakupljenu frakciju komunalnog otpada.
- (9) Komunalno preduzeće mora da preda otpadnu opremu iz domaćinstva sakupljaču ili sakupljačima, koji rade sa operaterom sistema, bez postavljanja zahtjeva za plaćanje troškova, izuzev uslova propisanih u stavu (10) ovog člana, koje je imao zbog preuzimanja kod krajnjih korisnika ili privremenog skladištenja i bez zahtjeva za isplatu moguće vrijednosti sastavnih dijelova materijala ili materija u otpadnoj opremi koji bi se mogli ponovo koristiti ili reciklirati.
- (10) Izuzetno od stava (9) ovog člana operater sistema mora da nadoknadi komunalnom preduzeću sljedeće realne troškove upravljanja otpadnom opremom:
 - a) troškove postavljanja i održavanja objekata i opreme za privremeno skladištenje otpadne opreme u dvorištima,
 - b) troškove privremenog skladištenja otpadne opreme u dvorištu,
 - c) troškove predaje otpadne opreme u dvorištu, kao što su slaganje ili utovar i mjerenje otpadne opreme i slične radnje kod predaje otpadne opreme,

- d) druge troškove koje zbog preuzimanja, odnosno predaje otpadne opreme sa komunalnim preduzećem dogovori operater sistema.

V. CILJEVI SAKUPLJANJA I PREUZIMANJA OTPADNE OPREME I PRIVREMENO SKLADIŠTENJE

Član 9.

(Ciljevi)

- (1) Ciljevi sakupljanja i preuzimanja otpadne opreme izraženi su u postotku u odnosu na količinu opreme stavljene na tržište Federacije Bosne i Hercegovine u prethodnoj godini, od strane obveznika koju su svoju obavezu preko ugovora prenijeli na operatera sistema, i isti iznose:
 - a) u 2023. godini: 40%
 - b) u 2024. godini: 42%
 - c) u 2025. godini: 43%
 - d) u 2026. godini: 45%
 - e) u 2027. godini: 47%
 - f) u 2028. godini: 48%.
- (2) Ukoliko nadležno Federalno ministarstvo ne definiše ciljeve nakon 2028. godine smatra da se da je cilj u tekućoj godini povećan za 3% u odnosu na posljednji definisan cilj ovim Pravilnikom i tako se povećava za svaku narednu godinu.

Član 10.

(Obaveze distributera, komunalnog preduzeća i sakupljača)

- (1) Distributeri, komunalno preduzeće i sakupljači, ovlašteni od strane operatera sistema, moraju prije predaje, otpadnu opremu privremeno odvojeno skladištiti, tako da se ne bi miješala sa drugim vrstama otpada kako bi se u slučaju ponovne upotrebe, prerade ili odstranjivanja mogla svrstati odvojeno po razredima iz Priloga 1 ovog pravilnika.
- (2) Distributeri, komunalno preduzeće i sakupljači, obezbjeđuju da se otpadna oprema prije predaje ne deformiše ili zagađi opasnim ili drugim materijama, tako da bi njeno ponovno korišćenje ili prerada bilo onemogućeno, odnosno izvodljivo samo uz nesrazmjerno visoke troškove.

VI. OBAVEZE PROIZVOĐAČA, UVOZNIKA I DISTRIBUTERA

Član 11.

(Distributer, proizvođač i uvoznik)

- (1) Distributeri koji stavljaju prvi put opremu na tržište dužni su se uključiti u sistem te na taj način ispunjavati obavezu upravljanja i zbrinjavanja otpadnom električnom i elektronskom opremom. Za ostalu opremu koju prodaju su u obavezi da od proizvođača i uvoznika obezbijede dokaz da su svoju električnu i elektronsku opremu uključili u sistem. U protivnom, odgovorni su da te proizvode sami uključe u sistem i da za iste plaćaju naknadu.
- (2) Proizvođač, uvoznik i distributer imaju mogućnost prenosa obaveza upravljanja i zbrinjavanja otpadnom opremom na operatera sistema, i to potpisom ugovora.
- (3) Ukoliko proizvođač, uvoznik i distributer ne prenesu obavezu iz stava (2) ovog člana, svoje obaveze ispunjavaju putem Fonda prema naknadama definisanim u Uredbi.
- (4) Proizvođač i uvoznik obavezan je da označi opremu sa znakom iz Priloga 2 ovog Pravilnika i informisati konačne potrošače o odgovarajućem načinu sakupljanja.
- (5) Proizvođač ili uvoznik je dužan obavijestiti sve subjekte uključene u sistem upravljanja otpadom o načinu preuzimanja otpadne opreme od krajnjih korisnika u priloženoj dokumentaciji koja prati pošiljku opreme.

- (6) Inostrana pravna lica, koja vrše online prodaju opreme, prenose svoju obavezu upravljanja otpadom na ovlaštenog operatera sistema.
- (7) Uvoznik i proizvođač koji nema sjedište na teritoriju Bosne i Hercegovine, a ima sjedište na području neke od država EU, ima mogućnost da prenese svoju obavezu na pravno lice sa sjedištem u Bosni i Hercegovini, koje će u njegovo ime ispunjavati obaveze za sve njegove proizvode stavljene na tržište BiH u skladu sa ovim pravilnikom.

Član 12.

(Prijava stavljanja opreme na tržište i naknade)

- (1) Proizvođač i uvoznik obavezan je uplatiti naknadu koja je propisana Uredbom prilikom stavljanja opreme prvi put na tržište FBiH.
- (2) Obaveza plaćanja naknade za opremu nastaje:
 - a) ako je oprema proizvedena i prvi put stavljena na tržište u FBiH;
 - b) ako je oprema proizvedena u BiH, a proizvođač sa sjedištem u FBiH je njegov krajnji korisnik;
 - c) ako je oprema uvezena iz druge države, prvi put stavljena na tržište u FBiH;
 - d) ako je oprema uvezena iz druge države, a uvoznik u FBiH je njegov krajnji korisnik.
- (3) Godišnji izvještaj o količini i vrsti električne i elektronske opreme (u daljem tekstu: godišnji izvještaj) dostavljaju svi proizvođači i uvoznici i to kroz informacijski sistem.
- (4) Svi proizvođači i uvoznici dužni su da godišnji izvještaj iz stava (3) ovog člana, dostavljaju kroz informacijski sistem, najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.
- (5) Ukoliko proizvođači i uvoznici ne dostave Izvještaj u rokovima navedenim u stavu (4) ovog člana, ili u datom roku ne isprave nedostatke sa dostavljenog izvještaja Fond dostavlja poziv proizvođaču i uvozniku za dostavu Izvještaja sa upozorenjem da će istima biti, u roku od 15 dana od dana izdavanja upozorenja, obračunata naknada za upravljanje, koja su navedene Uredbi, a na osnovu dostupnih podataka od nadležnih organa, koji posjeduju podatke o uvozu električne i elektronske opreme.

VII. OPERATER SISTEMA

Član 13.

(Uslovi za operatera sistema)

- (1) Operater sistema je pravno lice koje po principu "produžene odgovornosti proizvođača" ispunjava ciljeve definisane u čl. 9. i 14. ovog Pravilnika i može biti osnovan isključivo od pravnih lica koja obavljaju svoju poslovnu djelatnost stavljanjem u promet električne i elektronske proizvode na teritoriji BiH.
- (2) Operater sistema je pravno lice, ovlašteno od strane ministarstva, koje se bavi aktivnostima upravljanja otpadnom opremom.
- (3) Operater sistema ima primarni cilj ispunjavanje zakonskih uslova propisanih ovim pravilnikom.
- (4) U sistemu prikupljanja, selektiranja i reciklaže otpadne opreme operater sistema ima ključnu ulogu za opće društveno odgovorno ponašanje u kojem će se sistem selektivnog prikupljanja otpada odvijati na održiv i harmoniziran način i u kome će svi akteri imati priliku za razvoj i jačanje materijalno tehničke osnove sistema.
- (5) Operater sistema ima ključnu ulogu u promotivnim i edukativnim aktivnostima za uspješno funkcionisanje sistema.
- (6) Naknade koje će utvrditi operater sistema za ugovorene obveznike sistema trebaju biti jednake za osnivače i ugovorene obveznike sistema.

- (7) Operater sistema ne može imati svoju vlastitu infrastrukturu za upravljanje otpadom, osim osnovne opreme za sakupljanje.
- (8) Organizacija operatera sistema mora biti strukturirana na način da se izbjegne sukob interesa sa pravnim i fizičkim licima koji mu pružaju usluge i koji od njega primaju finansijsku nadoknadu.

Član 14.

(Specifični ciljevi)

- (1) Operater sistema obezbjeđuje na godišnjem nivou da se za preradu otpadne opreme postignu sljedeći specifični ciljevi:
 - a) za opremu svrstanu u 1. i 4. razred opreme iz Priloga 1 ovog Pravilnika najmanje:
 - 80% prerada
 - 75% ponovna upotreba i recikliranje sastavnih dijelova, materijala i materija otpadne opreme
 - b) za opremu svrstanu u 2. razred opreme iz Priloga 1 ovog Pravilnika najmanje:
 - 75% prerada
 - 65% ponovna upotreba i reciklaža sastavnih dijelova, materijala i materija otpadne opreme
 - c) za opremu svrstanu u 5. i 6. razred opreme iz Priloga 1 ovog Pravilnika najmanje:
 - 70% prerada
 - 50% ponovna upotreba i recikliranje sastavnih dijelova, materijala i materija otpadne opreme
 - d) za otpadnu opremu iz razreda 3. ovog Pravilnika, najmanje 80% ponovna upotreba i recikliranje sastavnih dijelova, materijala i materija.
- (2) Ispunjavanje specifičnih ciljeva za preradu otpadne opreme iz stava (1) ovog člana operater sistema dokazuje u godišnjem izvještaju.
- (3) Obrada otpadne opreme treba biti usklađena sa standardima i Prilogom 4. ovog pravilnika.

Član 15.

(Uslovi za izdavanje i produženje dozvole operatera sistema)

- (1) Uslovi za izdavanje dozvole operatera sistema
 - a) Vlasnici ili suvlasnici operatera sistema, definisani članom 13. stav (1) ovog pravilnika, ukupno stavljaју minimalno 5.000 tona opreme godišnje na tržište Bosne i Hercegovine.
 - b) Osnivački kapital operatera sistema mora biti u visini najmanje 750.000 KM u novcu.
 - c) Najmanje 30 ugovora o prenosu obaveza za upravljanje i zbrinjavanje otpadne opreme.
 - d) Ugovori sa sakupljačima i /ili reciklerima ili komunalnim preduzećima iz svih 10 kantona.
 - e) Statut društva operatera sistema i Odluka o osnivanju društva operatera sistema jasno definiše princip neprofitnog poslovanja, da se eventualna dobit operatera sistema ne može isplaćivati vlasnicima operatera sistema već se isključivo koristi za obavljanje i razvoj osnovne djelatnosti operatera sistema.
 - f) Imati u stalnom radnom odnosu najmanje tri (3) zaposlenika sa visokom stručnom spremom i sa punim radnim vremenom.
 - g) Dokaz o vlasništvu ili ugovor o zakupu poslovnog prostora.
 - h) Uz zahtjev za izdavanje dozvole potrebno je dostaviti i Plan upravljanja otpadom iz člana 16. ovog Pravilnika te druge dokaze po zahtjevu Ministarstva.
- (2) Ministarstvo izdaje dozvolu iz stava (1) ovog člana na period od pet godina.

- (3) Osnova za produženje dozvole za operatera sistema su pozitivna mišljenja ministarstva na godišnji izvještaj operatera sistema za prethodne 4 godine.
- (4) Operater sistema podnosi zahtjev za produženje dozvole u roku od 60 dana prije isticanja važenja tekuće dozvole. U zahtjevu navodi da se produženje dozvole traži na osnovu prethodna četiri pozitivna mišljenja za operatera sistema.
- (5) Uz zahtjev se prilažu sljedeći dokumenti:
- listu obveznika sistema, odnosno uvoznika i proizvođača, sa kojima ima zaključen ugovor o prenosu obaveze upravljanja i zbrinjavanja otpadom u skladu sa ovim pravilnikom ovjerenu potpisom i pečatom odgovornog lica,
 - inspekcijski nalaz o pregledu važećih ugovora koji potvrđuje njihovu urednost u skladu sa listom obveznika iz prethodne alineje ove tačke,
 - listu sakupljača, odnosno reciklera, odnosno komunalnih preduzeća iz svih 10 kantona sa kojima ima potpisan ugovor, ovjerenu potpisom i pečatom odgovornog lica,
 - statut društva operatera sistema i Odluka o osnivanju društva operatera sistema jasno definiše princip neprofitnog poslovanja, da se eventualna dobit operatera sistema ne može isplaćivati vlasnicima operatera sistema već se isključivo koristi za obavljanje i razvoj osnovne djelatnosti operatera sistema,
 - ovjerene kopije diploma o završenoj visokoj stručnoj spremi za zaposlene,
 - dokaz o prijavi zaposlenih u Federalnom zavodu za penzijsko/ mirovinsko i invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje,
 - dokaz o vlasništvu ili ugovor o zakupu poslovnog prostora,
 - Plan upravljanja otpadom iz člana 16. ovog Pravilnika te druge dokaze po zahtjevu Ministarstva.
- (6) Inspekcijski pregled iz stava (5) tačka b) ovog člana vrši se po zahtjevu ministarstva u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva za produženje dozvole operatera sistema.

Član 16.

(Plan upravljanja otpadom)

Plan upravljanja otpadom sadrži minimalno sljedeće podatke i dokumentaciju:

- ime i sjedištu operatera sistema,
- vrsti proizvoda po razredima opreme za koje se obezbjeđuje preuzimanje, sakupljanje i obrada,
- predviđeni način i obim preuzimanja otpadne opreme od krajnjih korisnika i sakupljača,
- vrsti i kapacitetima opreme za privremeno skladištenje otpadne opreme kod sakupljača,
- vrsti i kapacitetima opreme za privremeno skladištenje otpadne opreme u skladištima, kao i nazivu i sjedištu lica koje upravlja tim skladištima,
- sakupljačima, odnosno prevoznicima otpadne opreme od krajnjih potrošača, distributera, komunalnih preduzeća i skladišta do postrojenja za obradu,
- vrsti i kapacitetima opreme u postrojenju za obradu otpadne opreme, lokaciji i načinu upravljanja tog postrojenja i nivou obrade otpadne opreme prije predaje na dalju preradu ili odstranjivanje,
- predviđenoj količini godišnje preuzete otpadne opreme, izraženoj u kg (tonama), na bazi podataka o godišnjoj količini opreme koja je stavljena na tržište,
- predviđenoj količini godišnje preuzete otpadne opreme iz domaćinstva,

- predviđenim postupcima i vršiocima dalje prerade ili odstranjivanja otpadne opreme, uključujući ponovnu upotrebu i recikliranje njenih sastavnih dijelova, ugrađenih materijala i opasnih materija,
- aktivnostima za obavješćavanje krajnjih korisnika i distributera kao i razvijanja javne svesti o postupcima sakupljanja i uticajima na životnu sredinu.

Član 17.

(Obaveze operatera sistema)

- (1) Operater sistema se o svom trošku obavezuje da:
- razvija i ulaže u infrastrukturu za sakupljanje i reciklažu otpadne opreme,
 - preuzima otpadnu opremu od distributera i komunalnih preduzeća, redovno i onoliko često koliko je to neophodno,
 - prevozi do postrojenja za obradu otpadnu opremu koja je preuzeta od krajnjeg korisnika, distributera i komunalnih preduzeća,
 - prethodno obradi otpadnu opremu u postrojenju za obradu prije njene dalje prerade ili odstranjivanja, jača javnu svijest o važnosti odvojenog sakupljanja i zbrinjavanja električne i elektronske opreme, te o mjestima za sakupljanje ove opreme,
 - besplatno preuzima opremu od krajnjeg korisnika.
- (2) Prevoz otpadne opreme do postrojenja za obradu treba da se izvede na način da je u što većem obimu moguća ponovna upotreba cijelih aparata i recikliranje onih sastavnih dijelova ili cijelih aparata koji se mogu ponovo koristiti ili reciklirati.

Član 18.

(Dostavljanje godišnjeg izvještaja o radu operatera sistema)

- (1) Operater sistema dužan je najkasnije do 31. marta tekuće godine dostaviti Federalnom ministarstvu i Fondu godišnji izvještaj za prethodnu godinu, a koji sadrži minimalno sljedeće podatke:
- listu uvoznika i proizvođača koji su na operatera sistema prenijeli svoje obaveze;
 - tabelarni prikaz ukupno plasiranih količina električne i elektronske opreme po razredima opreme, na obrascima iz Informacionog sistema ovog Pravilnika;
 - listu sakupljača i reciklera sa kojima je operater potpisao ugovor za sakupljanje i reciklažu/konačno zbrinjavanje;
 - zbirni izvještaj o ukupnim količinama, koje su sakupljene i reciklirane u ime operatera sistema, po sakupljaču/recikleru i šifri otpada;
 - količinu električnog i elektronskog otpada koju je operater sistema prikupio i predao na reciklažu u svim kantonima;
 - Dokaz o ispunjenju ciljeva iz čl. 9. i 14. ovog pravilnika;
 - opis provedenih aktivnosti Informisanja i osvješćavanja iz člana 6. ovog Pravilnika, a koje je operater sistema sproveo u prethodnoj izvještajnoj godini u svim kantonima;
 - Finansijski obrazac propisan Uredbom;
 - Svi podaci kojima operater dokazuje svoje aktivnosti upravljanja otpadom te ciljeve za sakupljanje i reciklažu moraju biti dokumentovani kroz informacioni sistem.
- (2) Federalno ministarstvo nakon analize dostavljenih godišnjih izvještaja operatera sistema iz ovog člana Pravilnika izdaje pozitivno ili negativno mišljenje na isti.

Član 19.

(Obaveze kantona, odnosno kantonalnih ministarstava nadležnih za okoliš)

- (1) Kantoni, odnosno kantonalna ministarstva nadležna za okoliš su dužni učestvovati u sistemu sakupljanja otpadne elektronske i elektroničke opreme.
- (2) Kantoni, odnosno kantonalna ministarstva nadležna za okoliš su dužni na svom području u planskim dokumentima planirati dovoljan broj lokacija na kojima se može izgraditi reciklažno dvorište za različite vrste otpadne opreme, te obavljati djelatnosti sakupljanja, povrata komponenti i zbrinjavanja otpadne opreme u skladu sa odredbama Zakona i ovog Pravilnika.
- (3) Kantoni su obavezni unositi podatke o izdatim dozvolama za upravljanje otpadom te okolinskim dozvolama za kompanije koje upravljaju otpadom ili generiraju otpad u Informacioni sistem.
- (4) Kantoni su dužni u izdate dozvole unijeti član koji obavezuje korisnika dozvole da podatke o nastanku i kretanju otpada unosi u Informacioni sistem.
- (5) Kantoni su dužni pratiti podatke o unesenim podacima subjekata kojima su izdali dozvole i koji su u njihovoj nadležnosti u Informacioni sistem.

Član 20.

(Obaveze komunalnih preduzeća)

- (1) Komunalna preduzeća trebaju da uspostave linije za odvojeno sakupljanje različitih vrsta otpadne opreme u saradnji sa operaterom sistema.
- (2) Komunalna preduzeća imaju mogućnost da sarađuju sa operaterima sistema na ispunjavanju propisanog cilja koji se odnosi na izdvajanje otpadne opreme iz komunalnog otpada.
- (3) Operater sistema će pomoći komunalnom preduzeću u jačanju sakupljačke infrastrukture i nadoknadi troškova sakupljanja.
- (4) Komunalna preduzeća su obavezna redovno unositi podatke o sakupljenom, odvojenom, obrađenom, recikliranom, odloženom i predatom otpadu na dalju obradu kroz informacioni sistem.

Član 21.

(Obaveza preduzeća koja se bave upravljanjem otpadom)

- (1) Preduzeća koja se bave sakupljanjem, transportom, reciklažom ili obnovom otpada, energetske korištenjem, izvozom, konačnim odlaganjem otpada koja u ime operatera sistema upravljaju otpadom sa operaterom sistema potpisuju ugovor kojim regulišu međusobne odnose.

- (2) Sva preduzeća su dužna unositi podatke u Informacioni sistem putem kojeg će se dokazivati ciljevi sa sakupljanje i reciklažu te ostale aktivnosti upravljanja otpadom.

Član 22.

(Obaveze Inspektorata propisane Zakonom)

Inspeksijski nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog pravilnika, a na temelju Zakona, vrše inspektori Federalne uprave za inspeksijske poslove kao i kantonalne uprave za inspeksijske poslove.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 23.

(Prilozi)

Sastavni dio ovog Pravilnika je prilog i to:

- a) Prilog 1. Razredi i podrazredi električne i elektronske opreme
- b) Prilog 2. Znak o obaveznom posebnom (izdvojenom) sakupljanju otpadne opreme.
- c) Prilog 3. Prateći list o kretanju električnog i elektronskog otpada
- d) Prilog 4. Postupci prerade i zbrinjavanja.

Član 24.

(Period prilagodavanja)

- (1) Postojećem operateru sistema ostavlja se rok do 31.12.2023. godine da svoje poslovanje prilagodi odredbama ovog Pravilnika i o tome obavijesti Federalno ministarstvo najkasnije do 31.01.2024. godine, i to posebno u dijelu koji se odnosi na uslove izdavanja dozvole, član 13. stav (1) ovog pravilnika.
- (2) Važeće dozvole operatera sistema, koje su izdate na osnovu prethodno važećeg Pravilnika, ostaju na snazi do isteka perioda na koji su izdate.

Član 25.

(Prestanak primjene i važenje izdatih dozvola)

- (1) Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje da važi Pravilnik o upravljanju otpadom od električnih i elektronskih proizvoda ("Službene novine Federacije BiH", br. 87/12, 107/14, 8/16, 79/16 i 12/18).
- (2) Važeće dozvole operatera sistema, koje su izdate na osnovu prethodno važećeg Pravilnika, ostaju na snazi do isteka perioda na koji su izdate.

Član 26.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 07/1-02-19-165/23AB

27. marta 2023. godine
Sarajevo

Ministrica
dr. **Edita Đapo**, s. r.

PRILOG 1**Razredi i podrazredi električne i elektronske opreme****Razred 1**

Oprema za izmjenu temperature

Podrazred

- 1.1 Hladnjaci/frižideri
- 1.2 Zamrzivači
- 1.3 Oprema za automatsko izdavanje hladnih proizvoda
- 1.4 Oprema za kondicioniranje/klimatizaciju zraka
- 1.5 Oprema za odvlaživanje zraka
- 1.6 Toplinske pumpe
- 1.7 Uljni radijatori i druga oprema za izmjenu topline u kojoj se za izmjenu temperature koriste druge tekućine osim vode
- 1.8 Ostala oprema koja po opisu spada u ovaj razred, a nije nabrojana u prethodnim stavkama

Razred 2

Ekrani, monitori i oprema koja sadrži ekrane površine veće od 100 cm²

Podrazred

- 2.1 zaslони/ekrani
- 2.2 televizori
- 2.3 LCD foto okviri
- 2.4 monitori
- 2.5 prijenosni računari-laptop
- 2.6 notebook
- 2.7 tableti
- 2.8 Ostala oprema koja po opisu spada u ovaj razred, a nije nabrojana u prethodnim stavkama

Razred 3

Sijalice

Podrazred

- 3.1 ravne fluorescentne sijalice
- 3.2 kompaktne fluorescentne sijalice
- 3.3 fluorescentne sijalice
- 3.4 sijalice s izbijanjem, uključujući visokointenzivne sijalice s natrijevim parama i sijalice s metalnim parama
- 3.5 niskointenzivne natrijeve sijalice
- 3.6 LED sijalice ili rasvjeta
- 3.7 Ostala oprema koja po opisu spada u ovaj razred, a nije nabrojana u prethodnim stavkama

Razred 4

Velika oprema koja uključuje ali se ne ograničava na

Podrazred

- 4.1 mašine za pranje veša

- 4.2 sušilice veša za pletenje i tkanje
- 4.3 mašine za pranje posuđa
- 4.4 kuhinjske peći
- 4.5 električni štednjaci
- 4.6 električne ploče za grijanje
- 4.7 rasvjetna tijela
- 4.8 oprema za reprodukciju zvuka
- 4.9 muzička oprema
- 4.10 uređaji za pletenje i tkanje
- 4.11 velika računala
- 4.12 veliki pisač
- 4.13 oprema za kopiranje
- 4.14 veliki automati s kovanicama za igre na sreću
- 4.15 veliki medicinski uređaji (oprema za zračenje, oprema za kardiologiju, aparati za dijalizu sa kiseonikom, drugi veliki aparati za otkrivanje, sprječavanje, praćenje, tretiranje, olakšavanje bolesti, povreda ili nemoći)
- 4.16 veliki instrumenti za praćenje i kontrolu
- 4.17 veliki uređaji za automatsko izdavanje novca
- 4.18 fotonaponske ploče
- 4.19 Ostala oprema koja po opisu spada u ovaj razred, a nije nabrojana u prethodnim stavkama

Razred 5

Mala oprema koja uključuje ali se ne ograničava na

Podrazred

- 5.1 usisivači
- 5.2 uređaj za čišćenje tepiha
- 5.3 uređaj za šivanje
- 5.4 rasvjetna tijela
- 5.5. mikrovalni uređaj
- 5.6 oprema za ventilaciju
- 5.7 pegle
- 5.8 tosteri
- 5.9 električni noževi
- 5.10 električna kuhala za vodu
- 5.11 satovi i ručni satovi
- 5.12 električni aparati za brijanje
- 5.13 vage
- 5.14 uređaj za njegu kose i tijela
- 5.15 kalkulatori
- 5.16 radioaparati
- 5.17 videokamere
- 5.18 videorekorderi
- 5.19 hi-fi uređaji
- 5.20 muzički instrumenti
- 5.21 oprema za reprodukciju zvuka ili slike
- 5.22 električne i elektroničke igračke
- 5.23 sportska oprema
- 5.24 kompjuteri za biciklizam, ronjenje, trčanje, veslanje, itd

- 5.25 detektori dima
- 5.26 regulatori grijanja
- 5.27 termostati
- 5.28 mali električni i elektronički alati
- 5.29 mali medicinski uređaji (laboratorijska oprema za dijagnostiku in vitro, aparati za analizu, aparati za hlađenje, aparati za testiranje oplodnje, drugi mali aparati za otkrivanje, sprječavanje, praćenje, tretiranje, olakšavanje bolesti, povreda
- 5.30 mali instrumenti za praćenje i kontrolu
- 5.31 mali uređaj za automatsko izdavanje proizvoda
- 5.32 mali uređaj s ugrađenim fotonaponskim pločama
- 5.33 ostala oprema koja po opisu spada u ovaj razred, a nije nabrojana u prethodnim stavkama

Razred 6

Mala IT i telekomunikacijska oprema (nijedna vanjska dimenzija nije veća od 50 cm)

Podrazred

- 6.1 mobilni telefoni
- 6.2 GPS uređaj
- 6.3 džepni kalkulator
- 6.4 ruteri
- 6.5 lični kompjuteri
- 6.6 pisači
- 6.7 telefoni
- 6.8 Ostala oprema koja po opisu spada u ovaj razred, a nije nabrojana u prethodnim stavkama

PRILOG 2**Znak o obaveznom posebnom (izdvojenom) sakupljanju otpadne opreme**

Znak za označavanje posebnog sakupljanja otpadne opreme prikazan je na slici, kao precrtan kontejner na točkovima.

PRILOG 3

Prateći list o kretanju električnog i elektronskog otpada

Potvrda - Prateći list za preuzeti električni i elektronski otpad		Redni broj:			
1. Pošiljatelj/posjednik otpada:				Potpis i ovjera dokumenta:	
<i>Sjedište:</i>				ID broj:	
<i>Kontakt osoba:</i>				Telefon:	
2. Preuzimatelj otpada:				Potpis i ovjera dokumenta:	
<i>Sjedište</i>				ID broj:	
3. Prijevoznik otpada:				Potpis i ovjera dokumenta:	
<i>Sjedište:</i>				ID broj:	
4. Opis otpada					
Označiti preuzetu kategoriju	Kategorija e-otpada	Broj komada	Količina (kg)	Klasifikacijski broj	Razred e-otpada
☐	Veliki aparati				
☐	Rashladni uređaji				
☐	TV i Monitori				
☐	Mali aparati				
☐	Sijalice				
<i>Datum predaje:</i>				Općina :	
<i>Napomena posjednika/pošiljaoca:</i>					
<i>Napomena primaoca:</i>					

PRILOG 4

Postupci prerade (R) i zbrinjavanja (D)

Oznaka postupka	Naziv postupka
D1	Odlaganje otpada u ili na tlo (na primjer odlagalište itd.)
D2	Obrada otpada u tlu (na primjer biološka razgradnja tekućeg ili muljevitog otpada u tlu itd.)
D3	Duboko utiskivanje otpada (na primjer utiskivanje otpada crpkama (u bušotine, iscrpljena ležišta soli, prirodne šupljine itd.)
D4	Odlaganje otpada u površinske bazene (na primjer odlaganje tekućeg ili muljevitog otpada u jame, bazene, lagune itd.)
D5	Odlaganje otpada na posebno pripremljeno odlagalište (na primjer odlaganje u povezane komore koje su poklopljene i izolirane jedna od druge kao i od okoliša itd.)
D6	Ispuštanje otpada u kopnene vode isključujući mora/oceane
D7	Ispuštanje u mora/oceane uključujući i ukapanje u morsko dno
D8	Biološka obrada koja nije specificirana drugdje u ovim postupcima, a koja za posljedicu ima konačne sastojke i mješavine koje se zbrinjavaju bilo kojim postupkom D1 do D12
D9	Fizikalno-hemijska obrada otpada koja nije specificirana drugdje u ovim postupcima, a koja za posljedicu ima konačne sastojke i mješavine koje se zbrinjavaju bilo kojim postupkom d1 do d12 (na primjer isparivanje, sušenje, kalciniranje itd.)
D10	Spaljivanje otpada na kopnu
D11	Spaljivanje otpada na moru. Zabranjen postupak u skladu sa međunarodnim ugovorima.
D12	Trajno skladištenje otpada (na primer smještaj spremnika u rudnike itd.)
D13	Spajanje ili miješanje otpada prije podvrgavanja bilo kojem postupku D1 do D12
D14	Ponovno pakiranje otpada prije podvrgavanja bilo kojem od postupaka D1 do D 13
D15	Skladištenje otpada prije primjene bilo kojeg od postupaka zbrinjavanja D 1 do D 14 (osim privremenog skladištenja otpada na mjestu nastanka, prije skupljanja)
R1	Korištenje otpada uglavnom kao goriva ili drugog načina dobivanja energije
R2	Obnavljanje/ regeneracija otpadnog otapala
R3	Recikliranje/obnavljanje otpadnih organskih tvari koje se ne koriste kao otapala (uključujući kompostiranje i druge procese biološke pretvorbe)
R4	Recikliranje/obnavljanje otpadnih metala i spojeva metala
R5	Recikliranje/obnavljanje drugih otpadnih anorganskih materijala
R6	Regeneracija otpadnih kiselina ili lužina
R7	Oporaba otpadnih sastojaka koji se koriste za smanjivanje onečišćenja
R8	Oporaba otpadnih sastojaka iz katalizatora
R9	Ponovna prerada otpadnih ulja ili drugi načini ponovne uporabe otpadnih ulja
R10	Tretiranje tla otpadom u svrhu poljoprivrednog ili ekološkog poboljšanja
R11	Korištenje otpada nastalog bilo kojim postupkom R1 do R10
R12	Mijenjanje otpada radi primjene bilo kojeg od postupaka uporabe R1 do R11
R13	Skladištenje otpada prije bilo kojeg od postupaka uporabe R1 do R12 (osim privremenog skladištenja na mjestu nastanka, prije skupljanja)